

Γράφει ο **Γιώργος Βασσάλος**

Στην πρώτη [συνεδρίαση του Πανελλαδικού Συντονιστικού Οργάνου της ANΤΑΡΣΥΑ](#) (101 μέλη) μετά τις εκλογές, αντί να εκτιμηθεί ότι το ναυάγιο της συγκρότησης Μετώπου με δυνάμεις κοντά στις θέσεις μας και το μη πάρισμο σαφούς θέσης απέναντι στο άμεσο πολιτικό επίδικο στις συνειδήσεις του κόσμου-δηλαδή το πώς θα ξεφορτωθεί τη μνημονιακή πολιτική- ήταν οι κύριες αιτίες της ξεκάθαρης εκλογικής ήττας που υποστήκαμε, είχαμε μια σαφή στροφή προς την εσωστρέφεια και μια σεχταριστική αντιμετώπιση των πραγμάτων. Η πορεία αυτή μπορεί και πρέπει διορθωθεί άμεσα και το αργότερο μέχρι την επόμενη Συνδιάσκεψη.

Πραξικοπηματικά στην ουσία, ανατράπηκε η απόφαση της τελευταίας Συνδιάσκεψης, που είναι όργανο ανώτερο της ΠΣΟ, η οποία μιλούσε για την ανάγκη άμεσης συγκρότησης Μετώπου. Ο στόχος αυτός εγκαταλείφθηκε και αντικαταστάθηκε από ένα ρηχό κάλεσμα στις κοντινές δυνάμεις μας να μπουν στα σχήματα που στηρίζει η ANΤΑΡΣΥΑ σε τοπικό επίπεδο και εργασιακούς χώρους. Στο ναυάγιο του μετώπου πριν τις εκλογές συνέβαλαν εκτός από την ανυπαρξία αυθεντικής βούλησης από πλευράς της ηγεσίας του Σχεδίου Β' και απαράδεκτοι χειρισμοί από στελέχη της ηγεσίας του NAP που δημοσίευσαν κείμενα που ήταν ακόμα αντικείμενο συζήτησης με ψευδείς τίτλους. Το ίδιο έκαναν αυτά τα στελέχη με τη δημοσίευση της απάντησης της ANΤΑΡΣΥΑ στην πρόταση «δημοκρατικού μετώπου» από το ΣΥΡΙΖΑ πριν καν λήξει η εσωτερική συζήτηση. Η στάση αυτή δημιουργεί ερωτήματα σχετικά με το κατά πόσο η υπόθεση της μετωπικής συμπόρευσης παλεύτηκε ειλικρινά όπως είχε δώσει εντολή η 2η Συνδιάσκεψη. Σε κάθε περίπτωση η ετερόκλητη συμφωνία NAP - ΣΕΚ που καθόρισε το αποτέλεσμα του τελευταίου ΠΣΟ **[1]** (ενώ ΣΕΚ και NAP δε συμφωνούν σχεδόν σε τίποτα όσον αφορά την ανάλυση της συγκυρίας), στήνει τη μετωπική συμπόρευση στα δέκα μέτρα για να την εκτελέσει.

Το να βλέπουμε το ΣΥΡΙΖΑ ως ένα μονολιθικό μπλοκ και να επιδιώκουμε τον ολοκληρωτικό διαχωρισμό δράσης από τις δυνάμεις του στο κίνημα είναι επίσης ένα από τα μεγαλύτερα λάθη που μπορούμε να κάνουμε στην παρούσα συγκυρία. Το λάθος αυτό γίνεται στη Θέση 10 όπου επικροτείται η μη επίσημη στήριξη δημοτικών ψηφοδελτίων όπως στο Χαλάνδρι και τη Δραπετσώνα όπου ο ΣΥΡΙΖΑ στήριζε δικούς μας επικεφαλής σχημάτων με ρίζες και ενεργή συμμετοχή στα τοπικά κινήματα. Μια παρόμοια αδιέξοδη αντίληψη λανθάνει και για την παρέμβασή μας στο εργατικό συνδικαλιστικό κίνημα και διάφορες επαγγελματικές ενώσεις. Το ότι σωστά θεωρούμε ότι ο ΣΥΡΙΖΑ δε μπορεί να αλλάξει «από τα μέσα» και να αποτρέψει την αστική του ενσωμάτωση, δε σημαίνει ότι ο διαχωρισμός είναι η σωστή τακτική για να φέρουμε κοντά μας τους πολύ αξιόλογους αγωνιστές που είναι ακόμα στις γραμμές του.

Ενώ γενικά αναγνωρίζεται ότι η αδυναμία πολιτικής συσπείρωσής μας εντείνεται από εκλογικές πιέσεις στον αριστερό κόσμο να ψηφίσει ΣΥΡΙΖΑ ώστε να φύγουν η ΝΔ και το ΠΑΣΟΚ («σε εκλογές με έντονα πολιτικά διλήμματα δεν κατορθώνουμε να πείσουμε το υπαρκτό δυναμικό»), αδυνατούμε να ανοίξουμε κάθε ουσιαστική συζήτηση σχετικά με ποια πρέπει να είναι η χρήση των κοινοβουλευτικών διαδικασιών από την επαναστατική αριστερά. Η - ήδη λανθασμένη **[2]** - [θέση 47](#) που εγκρίθηκε στην τελευταία Συνδιάσκεψη έλεγε ότι «μια σύγχρονη επαναστατική στρατηγική δεν περνάει μέσα από τη συμμετοχή στη διαχείριση της κυβερνητικής εξουσίας εντός της καπιταλιστικής κυριαρχίας». Εδώ αφήνεται ανοιχτό για συζήτηση το τι ακριβώς σημαίνει «καπιταλιστική κυριαρχία»: ιδεολογική ηγεμονία στην κοινωνία;

κυριαρχία στις κοινωνικο-οικονομικές σχέσεις; διατήρηση ελέγχου από το κεφάλαιο της ίδιας της κυβέρνησης ή/και του βαθιού κράτους; Είναι ξεκάθαρο σε όλους μας ότι η επαναστατική αριστερά δεν πρέπει να γίνει ουρά σε μια κυβέρνηση που ελέγχεται από το κεφάλαιο. Ωστόσο υπάρχει το ενδεχόμενο, το κεφάλαιο να χάσει την ιδεολογική ηγεμονία και την κυβέρνηση αλλά να διατηρεί τον έλεγχο του βαθιού κράτους και οι καπιταλιστικές σχέσεις παραγωγής να παραμένουν κυρίαρχες. Σχετικά με ένα τέτοιο ενδεχόμενο δεν πρέπει να έχει θέση η επαναστατική αριστερά; Θα την ενδιέφερε να συμβάλει σε κάτι τέτοιο ή θέλει να πάει μόνο για την «ανόθευτη» επανάσταση α λα 1917;

Η Πολιτική Απόφαση που βασικά αποτύπωνε τη συζήτηση στη 2η Συνδιάσκεψη ήταν πιο προσγειωμένη απορρίπτοντας απλά τη ««φιλολαϊκή» κυβερνητική διαχείριση στα πλαίσια του ευρώ, της ΕΕ». Το τωρινό κείμενο της ΠΣΟ, όμως, επιχειρεί να κλείσει με συνοπτικές διαδικασίες οποιαδήποτε συζήτηση λέγοντας ότι «στο ζήτημα της κυβέρνησης, της εξουσίας και του κράτους» πρέπει να είμαστε «σε ρήξη με κάθε λογική διαχείρισης του αστικού κράτους». Ακόμα κι αν πρόκειται για συμμετοχή σε μια κυβέρνηση βασισμένη στον οργανωμένο λαό και την εργατική τάξη που θα προχωρούσε σε μαζικές εθνικοποιήσεις, προώθηση του εργατικού ελέγχου και έμπρακτη στήριξη των αιτημάτων των εργατικών αγώνων, αλλά και κοινωνικό έλεγχο στη νομισματική κυκλοφορία και το τραπεζικό σύστημα. Παραιτείται δηλαδή, η απόφαση του ΠΣΟ, από κάθε προσπάθεια να ενταθεί η αστική κυβερνητική κρίση που έχει φέρει την αστική τάξη στο σημείο να μη ξέρει πώς ακριβώς θα εξασφαλίσει μια κυβέρνηση που με στοιχειώδη κοινοβουλευτική νομιμοποίηση θα προωθεί την ατζέντα της. Παραιτείται από κάθε ενδεχόμενο, στον ταξικό πόλεμο θέσεων, να καταλάβει το κάστρο της κυβερνητικής εξουσίας ένα μέτωπο στο οποίο οι εργαζόμενοι να έχουν την ηγεμονία ή να είναι κοντά στο να την αποκτήσουν, όπως έχει συμβεί σε πολλά παραδείγματα ανά τον κόσμο (Ισπανία '36, ανατολική Ευρώπη τέλη '40, Κούβα '59, Χιλή '70, Πορτογαλία '74, Βενεζουέλα '99 κ.α.). Το επιχείρημα ότι τα εγχειρήματα αυτά απέτυχαν (ή μπορεί να αποτύχουν) δε στέκει, γιατί μέχρι στιγμής όλες οι απόπειρες για ουσιαστικό πέρασμα στο σοσιαλισμό έχουν αποτύχει, αλλά αυτό δε σημαίνει ότι οι εμπειρίες πρέπει να πετιούνται στον κάλαθο των αχρήστων. Τα λάθη που έγιναν σε κάθε μία από αυτές συνίστανται σε συγκεκριμένες επιλογές, αλλά όχι στην επιλογή να καταλάβουν εργατικές δυνάμεις την κυβερνητική εξουσία από τη στιγμή που μπορούσαν.

Η σαφήνεια και λειτουργικότητα της σύνδεσης των τακτικών δυνατοτήτων και της τακτικής μας με το στρατηγικό στόχο του κομμουνισμού και της αταξικής κοινωνίας δε διασφαλίζονται αποκλείοντας οποιαδήποτε στήριξη ή συμμετοχή σε κυβέρνηση με βάση το κοινοβούλιο. Αντιθέτως, απειλούνται από χαοτικές φράσεις όπως η παρακάτω που περιλαμβάνεται στην Απόφαση του ΠΣΟ: «Η αντικαπιταλιστική ανατροπή της επίθεσης θα ανοίξει το δρόμο για την **επανάσταση**, για τη διεκδίκηση και κατάκτηση της εξουσίας και της κυβέρνησης από τις μαχόμενες δυνάμεις των εργαζομένων και του λαϊκού κινήματος, τη σύγκρουση και τελικά τη συντριβή του αστικού κράτους». Τι ακριβώς είναι η «αντικαπιταλιστική ανατροπή» που προηγείται της «επανάστασης»; Έχουμε καταλάβει εμείς για να το εξηγήσουμε και στους άλλους; Πώς μπορούμε να είμαστε σίγουροι ότι η «αντικαπιταλιστική ανατροπή» αποκλείεται να γίνει και με εκλογές; Και όπως και να γίνει η «αντικαπιταλιστική ανατροπή» τι θα παράγει σαν πολιτικό αποτέλεσμα; Δε θα υπάρχει κυβέρνηση μετά από αυτή; Γιατί δεν πρέπει σε καμία περίπτωση να τη στηρίξουμε ή να συμμετέχουμε; Οι καπιταλιστικές σχέσεις που θα συνεχίσουν να υπάρχουν πώς περιμένουμε να αρχίσουν να αλλάζουν; Η ιστορία θα έπρεπε να μας έχει διδάξει ότι δε θα αλλάξουν αυτόματα με την «επανάσταση» κι ότι η επανάσταση δεν είναι μια διοικητική πράξη ή ένα ανακοινωθέν αλλά στην πραγματικότητα μια δυναμική και σχετικά μακρά διαδικασία.

Αν αυτή τη στιγμή δεν προτείνουμε συγκεκριμένο πρόγραμμα στο λαό και δεν του πούμε ότι είμαστε έτοιμοι να μπούμε μπροστά στην εφαρμογή του κανείς δεν πρόκειται να μας πάρει στα σοβαρά. Οι θολές περιγραφές δομών της δυαδικής εξουσίας κυρίως όσο δεν έχουμε σοβαρή δυνατότητα οικοδόμησής τους δεν πρόκειται να πείσουν κανέναν και χωρίς πρόγραμμα και κεντρική πολιτική θέση απέναντι στα άμεσα πολιτικά επίδικα δεν πρόκειται να έχουμε ποτέ ούτε την αναγκαία «κρίσιμη» πολιτική μάζα για να μπορούμε να βάλουμε πλάτη στη οικοδόμηση δομών δυαδικής εξουσίας στην πράξη. Η σαφής πολιτική μας

τοποθέτηση επί των κεντρικών πολιτικών ζητημάτων διευκολύνει ουσιαστικά τις συμπεριφορές με τον κόσμο γύρω μας όχι μόνο σε κεντρικό επίπεδο αλλά και στους αγώνες της βάσης.

Πρέπει επίσης να καταλάβουμε ότι σε συνθήκες δραματικής υποχώρησης του εργατικού κινήματος προτεραιότητα στη δράση μας στο κίνημα πρέπει να δίνεται στο να λύνονται προβλήματα επιβίωσης των εργαζομένων με βάση την ταξική αλληλεγγύη παρά να μένουν ατσαλάκωτες διάφορες «αμετακίνητες» συνδικαλιστικές θέσεις μας διατυπωμένες στην προ-μνημονιακή εποχή.

Συμφωνώ με τις περισσότερες διαπιστώσεις που γίνονται σχετικά με τη συνεδρίαση αυτή του ΠΣΟ στα κείμενα της [ΑΡΑΝ](#) και της [ΑΡΑΣ](#). Θεωρώ εξαιρετικά εποικοδομητική την [Πρωτοβουλία για την Αριστερή Συμπόρευση](#) που έχει παρθεί από εκλεκτούς συντρόφους, πρωτοπόρους σε αγωνιστικό και θεωρητικό επίπεδο, που οι τελευταίες αποφάσεις του ΠΣΟ τους σπρώχνουν ακόμα πιο μακριά από την ΑΝΤΑΡΣΥΑ την οποία οι περισσότεροι από αυτούς στήριξαν και στην οποία συμμετείχαν σε κρίσιμες στιγμές. Υπάρχουν επίσης κι άλλες δυνάμεις όπως ο Σύλλογος διάδοσης της μαρξιστικής σκέψης - Γ. ΚΟΡΔΑΤΟΣ, η ΚΟ Ανασύνταξη, η συλλογικότητα για την Επαναστατική Ενοποίηση, αλλά και σύντροφοι και ρεύματα μέσα στο ΝΑΡ που συνεχίζουν να προσανατολίζονται στην αναγκαιότητα συγκρότησης μετώπου με σαφές κυβερνητικό πρόγραμμα που να έχει ορίζοντα τη συμβολή στο πέρασμα στο σοσιαλισμό. Τέτοιες δυνάμεις υπάρχουν και μέσα στο ΣΥΡΙΖΑ και ανενεργές ίσως και στο ΚΚΕ. Η μετωπική συμπόρευση πρέπει σταδιακά να απευθύνεται σε όλες αυτές τις δυνάμεις, αλλά φυσικά πρώτα και κύρια στους εργαζόμενους και την κοινωνία.

Σε όλες τις προεκλογικές τοποθετήσεις μου (παραδείγματα [1](#), [2](#)) έθετα ως προτεραιότητες τη μετωπική συγκρότηση και την ανάγκη του να υπάρχει ένα ξεκάθαρο πρόγραμμα που να μπορεί να γίνει και κυβερνητικό. Θα συνεχίσω να προσπαθώ να συμβάλω η κατεύθυνση αυτή να γίνει κτήμα στην επόμενη Συνδιάσκεψη της ΑΝΤΑΡΣΥΑ. Δυστυχώς, στην περίοδο που ανοίγει δε θα έχουμε πολλές ευκαιρίες ακόμη να κάνουμε τη διαφορά. Η κινηματική εργασιοθεραπεία από μόνη της δε μπορεί να δώσει προοπτική και να μας βγάλει από τα αδιέξοδα. Χρειάζονται τομές στην τακτική μας αντίληψη και να πάμε πέρα από τα εσκαμμένα.

---

[1] Το 3ο bullet point στο σημείο 11 της απόφασης στερείται πολιτικής εντιμότητας: προσπαθούμε να αποτινάξουμε την ευθύνη για μια αποτυχία στην οποία δε μπορεί παρά να έχουν συμβάλει τουλάχιστον δύο πλευρές, εκ των υστέρων κριτική για «από τα πάνω» διαδικασίες από τους ίδιους τους πρωταγωνιστές τους και προβολή ψευδών αιτιών για την αποτυχία (οι διαφωνίες πάνω στο ζήτημα της ΕΕ) <http://www.antarsya.gr/node/2427>

[2] Κριτική στη θέση αυτή στη συμβολή μου στο Διάλογο πριν τη 2η Συνδιάσκεψη, σελ. 13 <http://mygranma.files.wordpress.com/2013/05/syndiaskepsi-vassalos-big.pdf>